

NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC TRUYỀN THÔNG CHÍNH SÁCH TRONG QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT TẠI BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

■ NGUYỄN QUANG HUY*

1. Kết quả thực hiện truyền thông chính sách của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

1.1. Công tác chỉ đạo

Theo quy định tại Nghị định số 105/2022/NĐ-CP ngày 22/12/2022 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn có thẩm quyền ban hành hoặc xây dựng, trình cơ quan có thẩm quyền ban hành các chính sách về ngành, lĩnh vực nông nghiệp, lâm nghiệp, diêm nghiệp, thủy sản, thủy lợi, phòng, chống thiên tai, phát triển nông thôn. Để các chính sách này sau khi được ban hành có tính khả thi, đi vào đời sống, công tác truyền thông chính sách cần được quan tâm tổ chức thực hiện một cách hiệu quả.

Ngày 30/3/2022, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 407/QĐ-TTg phê duyệt Đề án “Tổ chức truyền thông

chính sách có tác động lớn đến xã hội trong quá trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật giai đoạn 2022 - 2027” (Quyết định số 407/QĐ-TTg). Tiếp đó, ngày 21/3/2023, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Chỉ thị số 07/CT-TTg về tăng cường công tác truyền thông chính sách (Chỉ thị số 07/CT-TTg).

Triển khai thực hiện công tác truyền thông chính sách theo các văn bản trên, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã chỉ đạo các đơn vị thuộc Bộ tổ chức quán triệt, phổ biến Quyết định số 407/QĐ-TTg bằng nhiều hình thức, như: Tổ chức quán triệt, phổ biến tại các hội nghị; sao gửi các văn bản; lồng ghép phổ biến quán triệt tại các lớp tập huấn, các cuộc họp, giao ban; lồng ghép với việc quán triệt chủ trương, chính sách khác của Đảng và Nhà nước tới cán bộ, công chức thuộc phạm vi quản lý của cơ quan, đơn vị. Bên cạnh đó,

** Vụ Pháp chế, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn*

việc truyền thông cũng được thực hiện trên Cổng thông tin điện tử của Bộ (<http://www.mard.gov.vn>) và các trang thông tin điện tử của các đơn vị thuộc Bộ.

Để hướng dẫn, chỉ đạo công tác truyền thông chính sách tại Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ đã ban hành một số văn bản như: Công văn số 2321/BN-PC ngày 18/4/2022 về việc tổ chức truyền thông tiếp thị chính sách trong quá trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật; Quyết định số 1894/QĐ-BNN-PC ngày 26/5/2022 ban hành Kế hoạch truyền thông, tiếp thị chính sách có tác động lớn đến xã hội của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn năm 2022; Quyết định số 697/QĐ-BNN-PC ngày 27/02/2023 ban hành Kế hoạch công tác phổ biến, giáo dục pháp luật và truyền thông, tiếp thị chính sách có tác động lớn đến xã hội của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn năm 2023; Công văn số 1895/BN-PC ngày 28/3/2023 về thực hiện Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác truyền thông chính sách; Quyết định số 730/QĐ-BNN-PC ngày 13/3/2024 ban hành Kế hoạch công tác phổ biến, giáo dục pháp luật và truyền thông, tiếp thị chính

sách có tác động lớn đến xã hội của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn năm 2024 (Quyết định số 730/QĐ-BNN-PC)...

1.2. Một số kết quả

Thứ nhất, về tập huấn kỹ năng truyền thông chính sách.

Tổ chức tập huấn kỹ năng truyền thông chính sách là hoạt động quan trọng, nhằm nâng cao chất lượng công tác truyền thông chính sách. Do đó, ngay từ năm 2022, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã tập trung chỉ đạo và tổ chức hoạt động này.

Ngày 08/11/2022, hưởng ứng Ngày Pháp luật Việt Nam năm 2022 gắn với lĩnh vực nông nghiệp, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã tổ chức Ngày Pháp luật với chủ đề “Nâng cao chất lượng công tác tổ chức truyền thông, tiếp thị chính sách trong quá trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn”.

Tại Hội nghị này, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã tổ chức tập huấn kỹ năng truyền thông tiếp thị chính sách, đồng thời, quán triệt chủ trương, chính sách đổi mới của Đảng, pháp luật của Nhà nước và chỉ đạo của Quốc hội, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển

nông thôn về truyền thông, tiếp thị các dự thảo chính sách có tác động lớn đến xã hội; nâng cao chất lượng truyền thông, tiếp thị các dự thảo chính sách có tác động lớn đến xã hội của Bộ tạo sự tương tác đa chiều giữa người dân, tổ chức, doanh nghiệp với cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản quy phạm pháp luật; tạo đồng thuận xã hội đối với những chính sách, quy định pháp luật cần phải được ban hành hoặc điều chỉnh để đáp ứng đầy đủ, kịp thời và thực chất theo yêu cầu của thực tiễn cuộc sống; góp phần nâng cao chất lượng chính sách, thể chế, tính khả thi của văn bản quy phạm pháp luật, cũng như ý thức tôn trọng, tuân theo pháp luật của người dân, doanh nghiệp, đáp ứng mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh của đất nước, góp phần thực hiện hiệu quả Chiến lược phát triển nông nghiệp và nông thôn bền vững giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 và các nhiệm vụ quản lý nhà nước của Bộ.

Tiếp đó, ngày 07/12/2022, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã tổ chức hội nghị xây dựng và truyền thông, tiếp thị chính sách, pháp luật để tập huấn kỹ năng, trao đổi về công tác xây dựng và truyền thông, tiếp thị chính

sách, pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới trong giai đoạn hiện nay. Tham gia hội nghị gồm Bộ trưởng, các Thứ trưởng; Lãnh đạo các Tổng cục, cục, vụ, Thanh tra Bộ, Văn phòng Bộ, Trung tâm Khuyến nông Quốc gia, Trung tâm Tin học và Thống kê, Báo Nông nghiệp Việt Nam, Tạp chí Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Học viện Nông nghiệp Việt Nam, Trường Cán bộ quản lý Nông nghiệp và Phát triển nông thôn I; đại diện Đảng ủy Bộ, Công đoàn Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam, Công đoàn cơ quan Bộ, Đoàn Thanh niên Bộ; cán bộ làm công tác xây dựng văn bản, truyền thông, tiếp thị chính sách của các đơn vị thuộc Bộ; đại diện một số cơ quan thông tấn báo chí; đại diện một số hội, hiệp hội, doanh nghiệp trong lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn; đại diện 63 Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Năm 2023, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã tổ chức 01 hội nghị tập huấn kỹ năng xây dựng, truyền thông, tiếp thị chính sách, pháp luật ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, nhằm tiếp tục quán triệt nội dung Quyết định số 407/QĐ-TTg, Chỉ thị số

07/CT-TTg và một số văn bản có liên quan; duy trì và nâng cao chất lượng công tác truyền thông, tiếp thị chính sách có tác động lớn đến xã hội trong quá trình xây dựng, ban hành và tổ chức thi hành văn bản quy phạm pháp luật của các đơn vị thuộc Bộ.

Hội nghị đã tập trung tập huấn cho công chức làm đầu mối về công tác pháp chế, công tác truyền thông của các cục, vụ, cơ quan, đơn vị thuộc Bộ các kỹ năng: Xây dựng kế hoạch, chương trình truyền thông, tiếp thị chính sách, pháp luật ngành nông nghiệp và phát triển nông thôn; xác định, lựa chọn, xây dựng tài liệu, nội dung truyền thông, tiếp thị dự thảo chính sách trong dự thảo văn bản quy phạm pháp luật ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; tổ chức triển khai truyền thông, tiếp thị về dự thảo chính sách trong dự thảo văn bản quy phạm pháp luật ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Thứ hai, về tổ chức truyền thông chính sách.

Ngay từ năm 2022, các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã chủ động tổ chức, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan thực hiện các hoạt động truyền thông, tiếp

thị dự thảo chính sách trong dự thảo văn bản quy phạm pháp luật do mình chủ trì soạn thảo từ khi lấy ý kiến đối với đề nghị xây dựng văn bản quy phạm pháp luật đến khi thông qua, ban hành văn bản quy phạm pháp luật; xây dựng tài liệu, nội dung tiếp thị dự thảo chính sách bảo đảm đầy đủ, ngắn gọn, dễ hiểu, hình thức phong phú, sinh động.

Về nội dung truyền thông tiếp thị, gồm các dự thảo chính sách có tác động lớn đến xã hội, nhất là những vấn đề khó, “nhạy cảm”, có ý kiến khác nhau trong quá trình lập đề nghị, xây dựng, thông qua, ban hành chính sách, văn bản quy phạm pháp luật; các chính sách liên quan đến Chiến lược phát triển nông nghiệp và nông thôn bền vững giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050; các chiến lược trong từng lĩnh vực của ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; các chính sách, văn bản pháp luật có liên quan đến lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn; đẩy mạnh cơ cấu lại nông nghiệp, phát triển kinh tế nông thôn gắn với xây dựng nông thôn mới, hướng tới mô hình nông nghiệp sinh thái, nông thôn hiện đại, nông dân văn minh; phát triển nông nghiệp hàng hóa tập trung, quy mô lớn theo hướng hiện đại,

ứng dụng công nghệ mới, giá trị gia tăng cao; xây dựng nền nông nghiệp phát triển toàn diện theo hướng đẩy mạnh chuyển đổi từ tư duy “sản xuất nông nghiệp” sang tư duy “kinh tế nông nghiệp”, đẩy mạnh chuyển đổi số, tạo ra những giá trị mới của nền nông nghiệp thông minh, nông nghiệp hữu cơ, nông nghiệp tuần hoàn và được tích hợp vào chuỗi giá trị ngành hàng, tạo động lực cho sự tăng trưởng; góp phần thực hiện nhiệm vụ, kế hoạch mà Nhà nước giao cho ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Năm 2022, các đơn vị thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã tổ chức truyền thông, tiếp thị các chính sách có tác động lớn đến xã hội tại 06 dự thảo nghị định và 07 dự thảo thông tư.

Năm 2023, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tổ chức thực hiện Kế hoạch truyền thông, tiếp thị chính sách năm 2023 của Bộ được ban hành theo Quyết định số 697/QĐ-BNN-PC ngày 27/02/2023, tập trung vào tổ chức truyền thông, tiếp thị các chính sách lớn trong quá trình xây dựng 08 nghị định và 20 thông tư.

Năm 2024, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tổ chức thực hiện Kế hoạch truyền thông, tiếp thị chính sách

năm 2024 của Bộ được ban hành theo Quyết định số 730/QĐ-BNN-PC, tập trung vào: (i) Tổ chức truyền thông, tiếp thị các chính sách lớn trong quá trình xây dựng 04 luật, 04 nghị định và 08 thông tư; (ii) Tổ chức truyền thông, tiếp thị các chính sách có tác động lớn đến xã hội trong quá trình tổ chức thực thi văn bản quy phạm pháp luật.

2. Một số giải pháp nâng cao chất lượng công tác truyền thông chính sách

Một là, tiếp tục quán triệt sâu sắc tinh thần, nội dung Quyết định số 407/QĐ-TTg, Chỉ thị số 07/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ để thống nhất nhận thức và hành động cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức của cơ quan, đơn vị mình; đưa công tác truyền thông, tiếp thị chính sách ngang tầm nhiệm vụ trong công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế, thực thi pháp luật lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn; công tác truyền thông, tiếp thị các dự thảo chính sách có tác động lớn đến xã hội do đơn vị mình chủ trì soạn thảo ngày càng được quan tâm hơn từ khi lập đề nghị, xây dựng và ban hành.

Hai là, tăng cường sự quan tâm, chỉ đạo của Lãnh đạo Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn trong công tác

truyền thông chính sách. Để công tác xây dựng văn bản nói chung, công tác truyền thông chính sách nói riêng được thực hiện hiệu quả, cần có sự quan tâm, chỉ đạo của người đứng đầu cơ quan, đơn vị. Nhận thức rõ điều này, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã phân công lãnh đạo Bộ chỉ đạo công tác truyền thông, tiếp thị chính sách có tác động lớn đến xã hội của Bộ. Theo đó, đồng chí Bộ trưởng chỉ đạo chung công tác truyền thông, tiếp thị chính sách của Bộ. Các đồng chí Thứ trưởng phụ trách lĩnh vực chỉ đạo thực hiện công tác truyền thông, tiếp thị chính sách theo lĩnh vực.

Ba là, phân công rõ ràng nhiệm vụ. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã giao Vụ Pháp chế là đầu mối tham mưu cho Bộ chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, tổng hợp tình hình thực hiện Chỉ thị số 07/CT-TTg. Theo đó, Vụ Pháp chế được giao chủ trì hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra các đơn vị thuộc Bộ tổ chức, triển khai thực hiện Kế hoạch truyền thông, tiếp thị chính sách; xây dựng kế hoạch tổ chức thực hiện các nhiệm vụ được phân công; tổng hợp, báo cáo Lãnh đạo Bộ kết quả thực hiện theo định kỳ hoặc đột xuất; đề xuất các giải pháp thực hiện hiệu quả kế hoạch.

Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cũng giao Văn phòng Bộ chủ động cung cấp thông tin, chỉ đạo điều hành của Bộ cho các cơ quan, tổ chức có liên quan và cơ quan báo chí để thực hiện tốt, hiệu quả, tạo sự đồng thuận trong việc thực hiện cơ chế, chính sách. Chủ động định hướng, cung cấp thông tin chính xác, kịp thời cho báo chí và các phương thức truyền thông về những vấn đề dư luận xã hội quan tâm trong lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn; chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan nâng cao hiệu quả của các cơ quan báo chí, truyền thông của Bộ, bảo đảm thực hiện tốt nhiệm vụ truyền thông chính sách; xây dựng mạng lưới kết nối truyền thông của Bộ để thực hiện hiệu quả công tác truyền thông, tiếp thị chính sách và kịp thời kiến nghị xử lý sự cố, khủng hoảng truyền thông trong trường hợp cần thiết.

Các đơn vị thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, có trách nhiệm xây dựng kế hoạch cụ thể về truyền thông, tiếp thị chính sách có tác động lớn đến xã hội trong các dự thảo do đơn vị mình chủ trì xây dựng, bố trí kinh phí để thực hiện công tác này trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của mình; chịu trách nhiệm thực hiện truyền thông, tiếp thị các dự

thảo chính sách có tác động lớn đến xã hội do đơn vị chủ trì tham mưu dự thảo, phối hợp với Vụ Pháp chế và các đơn vị có liên quan trong quá trình triển khai.

Các cơ quan báo chí, thông tin thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch truyền thông, tiếp thị chính sách của đơn vị; củng cố, phát triển đội ngũ phóng viên, biên tập viên chuyên trách về pháp luật. Thường xuyên bồi dưỡng kiến thức pháp luật, nghiệp vụ báo chí bảo đảm công tác truyền thông, tiếp thị chính sách đúng đường lối, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước; xây dựng, củng cố và duy trì các chuyên trang, chuyên mục trên các báo, đài, trang thông tin điện tử để truyền thông, tiếp thị chính sách cho đối tượng chịu sự tác động của chính sách trong dự thảo văn bản quy phạm pháp luật.

Bốn là, thay đổi tư duy, sáng tạo trong thực hiện công tác truyền thông, tiếp thị chính sách. Thông thường, thời điểm tổ chức truyền thông, tiếp thị dự thảo chính sách là từ khi lấy ý kiến đối với đề nghị xây dựng văn bản quy phạm pháp luật đến khi thông qua, ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Tuy nhiên, để công tác truyền thông chính sách ngày càng hiệu quả, không chỉ thực hiện truyền thông

chính sách, Bộ còn tổ chức thực hiện “tiếp thị” chính sách trước khi xây dựng chính sách, lấy ý kiến đối với chính sách.

Theo đó, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, các đơn vị thuộc Bộ chủ động đến làm việc trực tiếp hoặc mời các doanh nghiệp, hội, hiệp hội, các đối tượng chịu sự tác động của chính sách đến để trao đổi, trình bày ý tưởng, khảo sát các nhu cầu về chính sách của các đối tượng này. Qua quá trình tiếp thị, các đối tượng dự kiến chịu sự tác động của chính sách sẽ trao đổi, thảo luận các ý tưởng chính sách của cơ quan quản lý, sự cần thiết và tính khả thi của chính sách, đồng thời, cũng đề xuất các nhu cầu của mình về chính sách cần xây dựng, hoàn thiện trong lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn.

Thông qua quá trình tiếp thị, các chính sách khi được truyền thông sẽ nhận được sự quan tâm, đóng góp, phản hồi tích cực của đối tượng chịu sự tác động của chính sách, tăng tính khả thi của chính sách khi ban hành, góp phần tạo sự đồng thuận, bảo đảm hài hòa lợi ích của người quản lý, các đối tượng thụ hưởng chính sách và các đối tượng có liên quan.

Bên cạnh các hình thức truyền thông, tiếp thị thông qua việc xây dựng các

chuyên mục, chiến dịch truyền thông, tiếp thị, đưa tin vào khung giờ thu hút đông đảo khán, thính giả để truyền thông, tiếp thị dự thảo chính sách trên báo, đài; tổ chức các hội nghị, tọa đàm, diễn đàn, phỏng vấn, đối thoại trực tiếp, trực tuyến, họp báo để trao đổi, thông tin về dự thảo chính sách tới các cơ quan, tổ chức, người dân, doanh nghiệp; tích hợp, chia sẻ để đăng tải thông tin nội dung dự thảo chính sách, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã chỉ đạo trong thời gian tới phải thay đổi tư duy về phương thức truyền thông, hướng tới đơn giản, dễ hiểu; xây dựng kịch bản truyền thông, sử dụng hình thức truyền thông bằng hình ảnh, đồ họa đối với các chính sách cần truyền thông và các chính sách đã được ban hành.

Năm là, quan tâm bố trí nguồn lực cho công tác truyền thông, tiếp thị chính sách từ ngân sách nhà nước theo quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước và các nguồn huy động hợp pháp khác theo quy định của pháp luật.

Tăng cường sự phối hợp thực hiện truyền thông chính sách giữa các cơ quan đơn vị thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; tăng cường sự phối hợp chặt chẽ, thường xuyên, toàn

diện, hiệu quả giữa Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Đài Truyền hình Việt Nam theo Chương trình số 02/CTrPH-BNN-THVN ngày 11/4/2023 về hợp tác truyền thông giữa Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Đài Truyền hình Việt Nam giai đoạn 2023 - 2025. Theo đó, tăng cường phối hợp trong công tác truyền thông chính sách về nông nghiệp, nông dân, nông thôn, những vấn đề được xã hội quan tâm; nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm, tạo sự đồng thuận trong toàn xã hội về các chính sách liên quan đến vai trò, vị trí của nông nghiệp, nông dân, nông thôn trong giai đoạn phát triển mới, về cơ cấu lại nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới theo hướng nông nghiệp sinh thái, nông thôn hiện đại, nông dân văn minh, sớm đưa Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 16/6/2022 Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về nông nghiệp, nông dân, nông thôn đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 và Chiến lược phát triển nông nghiệp và nông thôn bền vững giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 (ban hành kèm theo Quyết định số 150/QĐ-TTg ngày 28/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ) đi vào cuộc sống □